

OTHILIA VERDURMEN; van monumentale mythen tot menselijke sculpturen en aanraakbare kunst prints

“Ik werk al dertig jaar als autonoom kunstenaar en mijn hele leven was ik bezig met ruimtevullende installaties, gemaakt van gemengde materialen (onder andere textiel, staal, kunststof, gebreid koperdraad, vilt) die via een opbouw in scènes een verhaal overbrengen. De sculptuur, soundscape, licht en film gaan in zo’n installatie een fusie aan en creëren een landschap, een vervreemdende wereld. Het meest bekend is *De Vuurvogel*, die ik in het Groninger Museum exposeerde in 2011. *De Vuurvogel* is een installatie gebaseerd op een mythe over de onverwoestbaarheid van het leven en het mysterie van de dood, het herrijzen uit de as. Daarop volgde een tweede multimediaal lichtkunstwerk *Penelope en Odysseus*, dat ik in 2016 in Enschede exposeerde in het Rijksmuseum Twenthe/TwentseWelle.

Een nieuwe uitdaging

Mijn nieuwe lijn richt zich op oermassa. In mijn ontwikkeling als kunstenaar is dat een grote omwenteling. Terwijl ik er eerder naar streefde dat het verhaal omhullend was in soundscapes, monumentaliteit en lichtsequenties, zoek ik er nu juist naar het verhaal samen te ballen in een menselijke sculptuur. Ik zoek naar abstractie en vrijheid in mijn sculpturen. Hoewel ik veel hield van de vervreemdende werelden, de waarin ik museumzalen veranderde, kan ik toch mijn nieuwe ontwikkeling omarmen als een uitdagend lot. Een eigenschap van materialenkunst is de worsteling, de compacte dans met de zwaartekracht. Een vorm lijkt van binnenuit te leven, als de krachten elkaar in evenwicht houden en ze hun eigen gewicht kunnen dragen. Juist de zachtere materialen

stellen je daarmee voortdurend voor een uitdaging. Alle kunst gaat uiteindelijk over de grote thema’s, liefde, verlies, dood en hoop. Zo ook over onze angsten en verlangens. Ik zou graag de wereld een klein beetje mooier willen maken.

Mythen tastbaar maken en onderzoeken

Al jong lokten magische verhalen van primitieve culturen mij. Ik zag daarin op een symbolische manier verbeeld en verwoord langs welke stadia een leven verloopt in het bereiken van rijpheid en vervulling.

Het fascineerde mij dat de verhalen soortgelijke thema’s over de hele wereld in verfijnde beelden toegankelijk maakten, zonder logisch te willen zijn. Er is ruimte voor het onverklaarbare, want de mythe blijft consistent in haar symbooltaal, waardoor haar onthullingen heel diepgaand kunnen zijn, afhankelijk van degene, die zich ermee uiteenzet. Mythen werden voor mij een onuitputtelijke bron, die mij rijkelijk mee op reis nam door wat de menselijke ziel beweegt. Als kunstenaar wilde ik mijn werk op mythen enten en proberen ze tastbaar en erfahrbaar te maken. Ik wilde een wereld maken, waarin je samen met anderen iets zou kunnen voelen van deze rijkdom. We delen die met elkaar, omdat de stadia waar je je doorheen beweegt, voor ieder mens gelijk zijn. Ze zijn alleen weerspiegeld in andere beelden. Mythen zijn daarom het ondergronds zenuwgestel dat ons met elkaar verbindt, midden in het kloppend hart van het leven.

Ik zag heel veel waarde in de verwondering, waarmee een kind onbevangen in de wereld staat en ik dacht erover na hoe een volwassene iets daarvan weer naar boven kon halen door mijn kunstprojecten. Mijn initiatief voor de projecten had tot gevolg dat ik een lange periode nodig had om een thema zo grondig mogelijk uit te diepen. Ik zocht naar een onderwerp waar ik mijzelf ook genoeg mee kon boeien. Gebeurtenissen uit mijn persoonlijk

leven werden zo verbreed en verwijd in universele onderwerpen uit de mythologie. Hoe dieper de concentratie was, hoe rijker de oogst voor het project.

Van drie naar twee-dimensionale werken

Heel mijn leven ben ik bezig geweest met driedimensionaal monumentaal werk. Terwijl ik mij herinner dat ik er altijd alles aan gedaan heb om het platte vlak of de rechte lijn te vermijden. Nu echter ontdekte ik dat mijn obsessie voor ruimtelijkheid mij helemaal niet meer hinderde als ik mij op een tweedimensionaal vlak uitte. Er ontstonden werelden op gobelins (wall velvets) en opnieuw met aantrekkelijke materialen.

Eigenlijk is het alsof je omgeven wordt door een huid en je je in een orgaan bevindt. En zo kan ik zeggen dat het mij altijd te doen was om het innerlijk landschap en om aanraken. De rijkdom van de mythen en mijn streven ze zo dichtbij mogelijk te halen naar deze tijd en onder de mensen, heeft mij mijn leven lang uitgedaagd steeds andere materialen te zoeken en mij te ontwikkelen. Zoals de mythe een spiegel is, die je op wisselende momenten iets anders laat inzien, al naar gelang je eigen ontwikkeling.

Het belang van het formaat

Het formaat is erg belangrijk. Door er omheen te lopen ontstaat een gedicht van lichtwisselingen en verandering dat in vervoering brengt. Een reis van beeld naar beeld om plotseling in vergeten verhalen te kunnen verdwalen en daar te vinden wat verloren was. Het formaat zorgt ervoor, dat het onmogelijk is het beeld visueel in een oogopslag te bevatten en heeft zo de belofte van een avontuur.

In mijn ontwikkeling als kunstenaar is dat een grote verandering. Terwijl ik er eerder naar streefde dat het verhaal omhullend was in geluid, monumentaliteit en lichtsequentie om tot een gemeenschappelijke ervaring uit te groeien, zoek ik nu juist naar samenballing van

het verhaal in een sculptuur en het aan de visuele interactie over te laten. De waarde van het beeld is in haar wisselwerking met de beschouwer en het verstilde leven vloeit en zoekt haar loop als vanzelf in degene die zich open wil stellen. Hier en daar zal een mensgroot beeld juist alleen staan en je een blik in de ziel gunnen. Hier en daar zoek ik nu juist naar de spanning tussen polen en word je meegetrokken in beelden van intimiteit.

Skulpturen gemaakt met gemengde ingrediënten

Mijn materiaal, een soort papierpulp gemengd met lijm en andere ingrediënten, voelt aan als brooddeeg. Een oersubstantie. Het procedé om het te bewerken heeft de eigenschap dat het vraagt om langdurig hand- en huidcontact, kneden en vormen, harden en weer toevoegen voordat een vastere vorm ontstaat.

Hierdoor vergt het veel tijd om een beeld te laten groeien. Ik moet als het ware zelf met elke handbeweging zoeken naar dat leven, waaruit later blijkt dat de ontmoetingen met het licht en het oppervlak vol spanning en vragen zijn.

Het materiaal is echt een keuze, omdat de omgang ermee mij de gelegenheid geeft langs verschillende sensaties te gaan. Eerst is het kneedbaar en moet ik het fysiek benaderen door vele handbewegingen. Het kent onvoorspelbare vochtuitredingen, waardoor het blijft vragen om handcontact.

Dan, nadat het uitgehard is, kan het geschuurd en geschaafd worden, kan het vormen van buitenaf beginnen. Een beeld is daardoor nooit af, maar dat vind ik er juist goed aan omdat het werken eraan de uitdrukking versterkt. Hoe langer ik zelf met het beeld omga, ermee leef, hoe meer leven er ook in verdwijnt waardoor dat weer kan resoneren met anderen.

Zie www.gallerease.com